DE INFVNDIBVLO, ET GLANDVLA pituitam cerebri excipiente, reliquisq; ductibus eandem expurgantibus. Caput XI.

HVC primùm spectant M, M tertiæ figuræ sinus notãtia, ad callosi corporis latera positos. Dein septimæ & octauæ figuræ I, meatum indicãs, qui ex communi dextri & sinistri uentriculorũ cerebri cõcauitate pituitã deducit. Postea S decimæ tertiæ figuræ, & C, C decimæ quartæ, & E decimæ quintæ, & B decimæ sextæ ac decimæ octauæ peluim indicãt pituitã excipientẽ. Glans uero in quam hæc distillat, notatur A decimæ sextæ, & E decimæ septimæ, & A etiã decimæ octauæ: ubi C, D, E, F obiter ductus notant, pituitam à glande deferẽtes.

CALVARIAE [a] suturas ad fuliginosorum cerebri excrementorum transitum summoperè opitulari, primus liber ubi suturarũ usus recensebatur, ostendit. Præsens autẽ locus exigit, ut partes singulas pituitosæ excretioni famulantes enumeremus. Sunt autẽ hæ. duo in cerebri substantia insculpti meatus, dein tenuis membranæ portio infundibuli instar efformata, postmodum glandula infundibuli huius mucronem excipiens, & meatus à glandula hac ad palatum nariumq; foramina pituitã deducentes. Duos equidem cerebri meatus, quum tertium cerebri uentriculum, seu communem dextri sinistriq; uentriculi cauitatem prosequerer, antea recẽsui. ac [b] unum quidem insigni satis amplitudine ex media cõmunis cauitatis sede rectà deorsum in cerebri substantia insinuatũ descendere dixi, ita sanè ut præsentis meatus finis è regione eius caluariæ [c] partis sit, quæ sinum [d] glandulæ qua cerebri pituita excipitur reponendæ aptum, constituit. [e] Alter meatus, quem rarissimè obseruaui, quique dicto longè arctior secantibus occurrit, ac ex [f] meatu illo deducitur, qui à tertio uentriculo in quartum per cerebri testes natesq; pertingit. quamprimum enim meatus is cerebri testes subire incipit, ex anteriori inferiori ue ipsius sede, alter pituitæ expurgandæ subseruiẽs cerebri meatus producitur, sensim deorsum in anteriora tantisper protensus, dum in finem primi meatus terminetur, idemq; ex ambobus meatibus orificium cõsurgat. Ad huius [g] orificij latera, tenuis membrana etiam hic cerebelli basim succingens, orbiculatim à se educit sui [h] portionem processum ue, substantia prorsus cum reliqua tenui membrana similem, nisi quod gracilibus prorsus uenis, quanq; interim frequentibus, intertexitur. Præsentis processus initium accuratè refert elatissimã regionem infundibuli, quo in angustioris orificij lagenas uinum infunditur. est enim amplum, & orbiculare. Ab exortu uerò sensim in arctum infundibuli quoq; modo cogitur, donec tandem ueluti in angustã oblongamq; fistulam similiter atque infundibula finiat, quæ deorsum protensa, per peculiare sibi in dura cerebri membrana excisum foramen descendit, suo mucrone ad [i] glandem qua cerebri pituita excipitur, desinens. Adeò ut uniuersum hoc membranæum corpus infundibulo, & imagine, & usu quàmsimilimum censeri debeat, unde etiam Græcis χοάνη nuncupatur. quanquam etiam à scyphi, seu in qua in balneis lauamur conchæ forma (quam superior huius corporis pars exprimit) κύκλος appelletur. Nihilominus alibi à nominũ impositoribus, humilior corporis huius infundibuli fistulæ non absimilis, χοάνη dicta uidetur. reliqua autẽ pars superior, quæ sensim in arctum desinit, magnaq; ex parte uisorijs neruis quà illi inuicem coeunt, [k] subtẽditur, κύκλος. Rursus integrũ hoc membraneum corpus, κύκλον nonnullis uocatum uideo: glandem autem in quam pituita distillat, χοάνιον: quasi forma quæpiam esset, in quam aliquid infunditur. Et si ueteres, qui generis successione pueros Anatomen edocebant, id nomen glandi nõ attribuerint, eam inter omnes in caluariæ amplitudine repositas partes solam priuato nomine indigã reliquisse uidebuntur. Locatur autem glandula sub dura cerebri membrana in proprio ipsi in osse cuneum imitãte exsculpto [l] sinu, cuius etiã effigiem exprimit. depressa nanq; est, & in humiliori parte quodãmodo gibbosa orbicularisq;, in superiori uerò concaua, & sinu quodam insinuata, secundũ orbem nõ prorsus circularis cõspicitur, uerùm paulo minùs toto quadrata. Substantia constat glandulosa, sed cæterarum glandiũ corporis substantia longè duriori & compactiori. Omni ex parte tenui membrana obducit, quæ aut ab infundibuli termino glandulæ sinui innato exoritur, aut etiã à membrana caluariæ os tota illa sede succingẽte, qua in hac regione dura cerebri membrana à caluariæ osse abscedit, distatq;. Huius caluariæ ossi obductæ inibi membranæ interuẽtu glandula firmatur, & etiã duabus insignioribus soporaliũ arteriarũ propaginibus adhæret, quæ ad ipsius latera [m] prorepũt, & ridiculè in hominibus reticularẽ plexum formare cæteris dissectionis professoribus credũtur. Nõ secus profectò quàm si & illarũ propaginũ gratia, hæc glandula effingeretur,

Breuis enumeratio partium ad pituitæ defluxum famulantium.

Meatus ex tertio cerebri uentriculo educti.

Peluis in quã cerebri pituita defluit.

Glandis pituitam excipiẽtis historia.

a Spectatur figuris ca. 6. lib. 1.

b 7, 8 fig. I. c 3 fi. ca. 12 lib. 1. M. aut hic ad D

d 14 fig. d 16, 18 figura A.

e iuxta K 8 figuræ.

f 7, 8 fig. K

g 10 fig. B, C.

h 14 fi. G, C.

i 16, 18 figuris A.

k 13 figuræ S est sub M, N, O.

l 3 fig. ca. 12 lib. 1. M.

m Id petes ex 16 figu.

geretur, ipsisq; eundem præberet usum, quo reliquæ glandulæ uasorum distributionibus ductibus que firmandis & suffulciendis, præsunt. Porrò ad huius glandis latera deorsum utrinque [n] canales duo descendunt, ac unus quidem uersus anteriora prorepit in [o] foramen desinens, quod [p] secundum cerebri neruorum par deducit, quodq; contra Galeni placitum multo uisorij nerui foramine maius esse innuimus. Alter uerò in posteriora magis descendit, atque per inæquale asperumq; foramen seu rimam ducitur, quæ ad anteriorem sedem lateraq; [q] foraminis quod soporalis arteriae [r] insigniorem ramum in caluariæ amplitudinem transmittit, habetur. Atque hæc omnia pituitæ cerebri euacuandæ ministrant. quippe duo meatus, quos in cerebri substantia inscisos diximus, ex cerebri uentriculis humorem illum deducunt, atque in infundibulum defluere sinunt. Ipsum autem infundibulũ superiùs amplum latumq; extruitur, non horum duntaxat meatuum, qui in unum tandem orificium desinunt, occasione, uerùm etiam ut fines illos dextri sinistriq; uentriculorum cerebri contineret, quos ex posteriori uentriculorum sede deorsum in anteriora reflexos inter cerebri reuolutiones hîc desinere commemorauimus, quandoquidem & hi suæ sedis pituitam deferunt, atque in infundibulũ exporrigũt. Præterea infundibulũ ea cõstat amplitudine, ut si quid pituitæ super [s] callosum corpus & [t] sinus illos colligeretur, quos ad callosi corporis latera conspici retulimus, idipsum in infundibulum tenuis membranæ beneficio procumberet. Siue enim eiusmodi humor ab anteriori callosi ac instar arcus protuberãtis corporis sede, siue à posteriori descendat, ad tenuem membranam cerebri basim inuestientem influere, & hinc paulatim in infundibuli amplitudinẽ prolabi potest. Infundibulum uerò ab omnibus his ductibus pituitam excipiens in angustum cogitur, ut tandem hanc per unicum & priuatim sibi in dura membrana patens foramen deducat, ac innoxiè in illius glandulæ centrum promanare sinat. Glandula quadam substantiæ familiaritate defluxus impetum sustinens, & quantum conijcere possum, os ab iniuria uindicans, pituitam hanc excipit, ac sensim citra stillicidium à lateribus suis eam undequaque defluere sinit, per omnia foramina hîc in caluariæ basi tum uenis tum arterijs tum neruis ipsis exculpta. Priuatim enim pituitæ gratia foramen nullum ossi insinuatur, nisi forsitan rima anteriorem sedem lateraq; foraminis soporalis arteriæ insigniorem ramum deducentis ambiens. Ridiculũ nanq; est, quod Galenus de foraminibus spongiarum aut cribri perforationes referentibus nusquam nõ comminiscitur, quum huius generis foraminulum sub glande nullum consistat. Quod te malim [u] ossis cuneum imitantis constructione, & deinde humoris defluentis lentore & substantia metiri diligenterq; expendere, quàm re oscitanter indagata, solis autorum suffragijs deditum impietatis me arguere, tanquam Galeni omniumq; quos legi dissectionis professorum decreta hîc perturbem, quibus illi nos in tantam conditoris admirationem allicere se arbitrantur: non perpendentes, si ad eum modum quem illi ementiuntur, Deus os illud creasset, quàm parum fuisset prouidus, qui hîc continuum os ne pituita quicquam ipsi incommodaret procreandum duxerit, tantum abest ut foraminibus peruium (ut ipsi confingunt) fabrefecerit, præcipuè quum hæc caluariæ pars tantis foraminibus neruorum, uenarum & arteriarũ gratia sit insculpta, & ipsum cuneiforme os hac sede qua glandula ei incumbit, intus [x] duas tam insignes & notatu dignas cauernulas adipiscitur, duobus foraminibus in narium amplitudinẽ, uti in primo docuimus libro, pertinẽtes: & si quãdo illæ cauernulæ, quemadmodũ inter secandũ aliquãdo uidimus, nõ occurrẽt, tunc os ipsum inibi ut calcis aut tali os solidũ uisitur, & nihilæquè promptè cõmonstrat, ac per ipsius foraminulas seu cauernula pituitam neutiquam defluere. Decumbit itaque pituita & in palatum per ea quæ palatum spectant foramina, & non minima profectò portione per foramen secundi paris neruorum ad oculorũ sedis radicem, & hinc per [y] amplum foramen cum alijs quamplurimis foraminibus, cæteris ignotum dissectionis professoribus, in narium amplitudinẽ fertur. Neque etiam ambigo, aliquem & hîc admiraturum, quamobrem nullos adhuc meatus pituitam ad olfactus [z] organorum [a] sinus deducẽtes enarrauerim: quod sanè non ob aliud accidit, quàm quod nullam prorsus pituitam per hos sinus expurgari autumem, mirerq; plurimũ, qua fronte alij per tenues illos ac neruis nõ absimiles cerebri processus, quos olfactus organo tribuimus, ab anterioribus cerebri [b] uentriculis pituitã ad nares deduci, non erubuerint scribere: quũ nullus omnino in ipsis meatus sit, neq; etiã in hominibus ea constent crassitie, ut uel meatum quo pituita deduceretur, habere possent. Adde nullũ prorsus pituitæ ductũ ad olfactus organorũ sinus imaginari posse, nisi fortassis [c] anteriorẽ callosi corporis regionem, quæ pituitam sibi influentem in illam sinuum olfactus organorũ amplitudinem dimittere queat: uti fortassis accidit, si quando cerebrũ nimia pituita uexatur. unde etiam non naturalis per nares pituitæ fluxus perficitur, & pruritus, calor, dolor & odorandi uirtutis noxa, eius q; generis symptomata oboriũtur quàmplurima, quemadmodũ indies in distillationibus

Canales à glande ducti.

Earum partium quas pituitæ expurgandæ subseruire hactenus diximus, usus, & cõstructionis ratio.

n 18 fig. C, D & E, F.

o 1, 3 fig. ca. 12 lib. 1. G.

p 14 fig. G.

q 2, 3 fi. ca. 12 lib. 1 X.

r ultimæ fi. lib. 3.

s 3 fig. L, L.

t 3 fi. M, M.

u 8 fig. cap. 6 lib. 1.

x 28 fi. cap. 6 lib. 1. C, D.

y Queritur sub charactere o in 11 cap. lib. 1.

z 13 fi. L, L.

a 13 fig. D, G & D, G.

b 6 fi. D, D, & E, E.

c superius L. 3 fig.

ANDREAS VESALIUS *De Humani Corporis Fabrica* BASEL, 1543 THE WARNOCK LIBRARY Octavo